

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

11. května 2023 *

„Řízení o předběžné otázce – Silniční doprava – Společná pravidla týkající se podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě – Nařízení (ES) č. 1071/2009 – Články 6 a 22 – Vnitrostátní právní úprava umožňující přenesení trestní odpovědnosti za vážná porušení týkající se doby řízení a doby odpočinku řidičů – Nezohlednění sankcí uložených za tato porušení při posuzování dobré pověsti podniku silniční dopravy“

Ve věci C-155/22,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU rozhodnutím Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (zemský správní soud spolkové země Dolní Rakousko, Rakousko) ze dne 3. března 2022, došlým Soudnímu dvoru dne 3. března 2022, v řízení

RE

proti

Bezirkshauptmannschaft Lilienfeld,

za přítomnosti:

Arbeitsinspektorat NÖ Wald- und Mostviertel,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení: A. Prechal, předsedkyně senátu, M. L. Arastey Sahún (zpravodajka), F. Biltgen, N. Wahl a J. Passer, soudci,

generální advokát: J. Richard de la Tour,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za RE: A. Bajraktarevic a D. Schärmer, Rechtsanwälte,

* Jednací jazyk: němčina.

- za rakouskou vládu: C. Leeb, A. Posch a J. Schmoll, jako zmocněnci,
- za Evropskou komisi: P. Messina a G. Wilms, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 6 odst. 1 a článku 22 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 ze dne 21. října 2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě a zrušuje směrnice Rady 96/26/ES (Úř. věst. 2009, L 300, s. 51), ve znění nařízení Rady (EU) č. 517/2013 ze dne 13. května 2013 (Úř. věst. 2013, L 158, s. 1) (dále jen „nařízení č. 1071/2009“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi RE a Bezirkshauptmannschaft Lilienfeld (správní úřad okresu Lilienfeld, Rakousko) (dále jen „správní úřad“), jenž se týkal několika sankcí, které správní úřad uložil RE za porušení pravidel unijního práva týkajících se zejména doby řízení a doby odpočinku řidičů.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 1, 2 a 4 odůvodnění nařízení č. 1071/2009 uvádějí:
 - „(1) Dokončení vnitřního trhu silniční dopravy se spravedlivými podmínkami hospodářské soutěže vyžaduje jednotné používání společných pravidel při povolování přístupu k povolání podnikatele v silniční nákladní nebo osobní dopravě („povolání podnikatele v silniční dopravě“). Tato společná pravidla přispějí k vyšší úrovni odborné způsobilosti podnikatelů v silniční dopravě, k racionalizaci trhu a ke zlepšení kvality poskytovaných služeb v zájmu podnikatelů v silniční dopravě, jejich zákazníků a hospodářství jako celku a rovněž k větší bezpečnosti silničního provozu. [...]
 - (2) Směrnice Rady 96/26/ES ze dne 29. dubna 1996 o přístupu k povolání provozovatele silniční přepravy zboží a provozovatele silniční přepravy osob, jakož i o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažené kvalifikaci, s cílem umožnit účinný výkon svobody usazování těchto dopravců v oblasti vnitrostátní a mezinárodní dopravy [(Úř. věst. 1996, L 124, s. 1)] stanoví minimální podmínky pro přístup k povolání provozovatele silniční dopravy, jakož i vzájemné uznávání dokladů požadovaných za tímto účelem. Zkušenosti, provedené hodnocení dopadu a různé studie nicméně ukázaly, že tato směrnice se v jednotlivých členských státech používá nejednotně. Tato nejednotnost má četné nepříznivé důsledky, zejména narušování hospodářské soutěže, nedostatečnou

průhlednost trhu a nejednotné kontroly, jakož i riziko, že podniky s nízkou úrovní odborné způsobilosti nedbají nebo méně dbají na dodržování pravidel bezpečnosti silničního provozu a sociálních předpisů, což může poškodit pověst daného odvětví.

[...]

(4) Je tedy vhodné modernizovat stávající pravidla pro přístup k povolání podnikatele v silniční dopravě tak, aby bylo zajištěno jejich jednotnější a účinnější uplatňování. [...]"

4 Článek 1 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Toto nařízení upravuje přístup k povolání podnikatele v silniční dopravě a výkon tohoto povolání.“

5 Článek 2 bod 5 uvedeného nařízení stanoví, že „odpovědným zástupcem pro dopravu“ se rozumí „fyzická osoba zaměstnaná podnikem nebo v případě, že je tímto podnikem fyzická osoba, pak tato osoba samotná, nebo je-li tak stanoveno, jiná fyzická osoba tímto podnikem určená prostřednictvím smlouvy, která účinně a nepřetržitě řídí dopravní činnosti tohoto podniku“.

6 Článek 3 téhož nařízení, nadepsaný „Požadavky na výkon povolání podnikatele v silniční dopravě“, v odst. 1 písm. b) stanoví, že podniky, které vykonávají povolání podnikatele v silniční dopravě, musí „mít dobrou pověst“.

7 Článek 6 nařízení č. 1071/2009, nadepsaný „Podmínky týkající se požadavku dobré pověsti“, stanoví:

„1. S výhradou odstavce 2 tohoto článku určí členské státy podmínky, které musí podnik a odpovědní zástupci pro dopravu splnit, aby vyhověli požadavku dobré pověsti stanovenému v čl. 3 odst. 1 písm. b).

Při zjišťování, zda určitý podnik splnil tento požadavek, zvaží členské státy chování podniku, jeho odpovědných zástupců pro dopravu a jakékoli jiné dotčené osoby, kterou může členský stát stanovit. Odkazy v tomto článku na odsouzení, sankce nebo porušení zahrnují odsouzení, sankce či porušení vztahující se na samotný podnik, jeho odpovědného zástupce pro dopravu a jakoukoli jinou dotčenou osobu, kterou může členský stát stanovit.

Podmínky uvedené v prvním pododstavci zahrnují alespoň skutečnost, že

[...]

b) odpovědný zástupce pro dopravu nebo dopravní podnik nebyl v jednom nebo více členských státech odsouzen za závažnou trestnou činnost nebo mu nebyla uložena sankce za vážné porušení pravidel Společenství týkajících se zejména

i) doby řízení a doby odpočinku řidičů, pracovní doby a instalace a používání záznamového zařízení;

[...]

2. Pro účely odst. 1 třetího pododstavce písm. b):

a) Byl-li v jednom nebo více členských státech odpovědný zástupce pro dopravu nebo dopravní podnik odsouzen za závažnou trestnou činnost nebo mu byla uložena sankce za některé z nejzávažnějších porušení pravidel Společenství uvedených v příloze IV, provede příslušný orgán členského státu usazení vhodným a včasným způsobem řádně dokončené správní řízení, které případně zahrne kontrolu v prostorách dotyčného podniku.

Řízení určí, zda by z důvodu zvláštních okolností představovala v daném případě ztráta dobré pověsti nepřiměřený následek. Každý takový závěr musí být řádně vysvětlen a odůvodněn.

Shledá-li příslušný orgán, že by ztráta dobré pověsti představovala nepřiměřený následek, může rozhodnout, že dobrá pověst zůstane zachována. V takovém případě se důvody zanesou do vnitrostátního rejstříku. Počet těchto rozhodnutí se uvede ve zprávě podle čl. 26 odst. 1.

Neshledá-li příslušný orgán, že by ztráta dobré pověsti představovala nepřiměřený následek, má odsouzení nebo uložení sankcí za následek ztrátu dobré pověsti.

[...]

8 Článek 12 tohoto nařízení, nadepsaný „Kontroly“, v odstavci 1 stanoví:

„Příslušné orgány sledují, zda podniky, jimž udělily oprávnění k výkonu povolání podnikatele v silniční dopravě, nadále splňují požadavky stanovené v článku 3. [...]

9 Článek 13 odst. 3 uvedeného nařízení stanoví:

„Stanoví-li příslušný orgán, že podnik již nesplňuje jeden nebo více požadavků stanovených v článku 3, pozastaví nebo odejme povolení k výkonu povolání podnikatele v silniční dopravě ve lhůtách uvedených v odstavci 1 tohoto článku.“

10 Článek 22 téhož nařízení stanoví:

„1. Členské státy stanoví pravidla pro ukládání sankcí za porušení tohoto nařízení a přijmou veškerá opatření nezbytná pro zajištění jejich provádění. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy oznámí [Evropské k]omisi uvedená ustanovení nejpozději do 4. prosince 2011 a neprodleně jí oznámí všechny následné změny týkající se těchto ustanovení. Členské státy zajistí, aby všechna tato opatření byla uplatňována bez diskriminace na základě státní příslušnosti nebo místa, v němž je dopravce [podnik] usazen.

2. Sankce uvedené v odstavci 1 zahrnují zejména pozastavení povolení k výkonu povolání podnikatele v silniční dopravě, odnětí tohoto povolení a prohlášení odpovědného zástupce pro dopravu nezpůsobilým.“

11 Příloha IV nařízení č. 1071/2009 obsahuje „[s]eznam nejzávažnějších porušení podle čl. 6 odst. 2 písm. a)“ téhož nařízení.

Rakouské právo

- 12 Ustanovení § 9 odst. 2 poslední věty Verwaltungsstrafgesetz (zákon o správním trestání) ze dne 31. ledna 1991 (BGBl. 52/1991), ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení (dále jen „VStG“), stanoví, že osoby oprávněné zastupovat společnost vůči třetím osobám mohou jakožto odpovědní zástupci určit jednu nebo více osob, které nepatří do okruhu osob oprávněných zastupovat společnost vůči třetím osobám a které jsou odpovědné za dodržování správních předpisů týkajících se určitých místně či věcně vymezených oblastí podnikání.
- 13 Ustanovení § 91 odst. 2 Gewerbeordnung (živnostenský řád) ze dne 18. března 1994 (BGBl. 194/1994), ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení, stanoví, že živnostenské oprávnění může být právní osobě, která provozuje živnost, odňato pouze, pokud se důvody odnětí týkají fyzické osoby, která má rozhodující vliv na provoz podniku, a pokud subjekt provozující živnost tuto fyzickou osobu neodvolal ve lhůtě, kterou mu k tomu správní orgán stanovil.
- 14 Ustanovení § 5 odst. 2 Güterbeförderungsgesetz (zákon o přepravě zboží) ze dne 31. srpna 1995 (BGBl. 593/1995), ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení, stanoví, že kromě případů upravených v čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1071/2009 není dobrá pověst dopravního podniku dána zejména tehdy, když byl žadatel, držitel živnostenského oprávnění nebo odpovědný zástupce pro dopravu pravomocně odsouzen k trestu odnětí svobody na dobu delší než tři měsíce nebo k peněžitému trestu přesahujícímu 180 denních sazeb nebo se dopustil závažného porušení platných právních předpisů v oblasti mzdových a pracovních podmínek pro dotčené profesní odvětví nebo přepravu zboží, zejména pokud jde o dobu řízení a dobu odpočinku řidičů.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

- 15 Společnost H.Z. GmbH, podnik silniční dopravy vykonávající činnost v oblasti mezinárodní nákladní dopravy, určila RE jako odpovědného zástupce ve smyslu § 9 odst. 2 poslední věty VStG. V tomto postavení byla RE odpovědná za dodržování ustanovení Arbeitszeitgesetz (zákon o pracovní době, dále jen „AZG“).
- 16 Rozhodnutím ze dne 11. ledna 2019 (dále jen „sporné rozhodnutí“) správní úřad uložil RE jakožto odpovědné zástupkyni společnosti H.Z. několik pokut s odůvodněním, že byla porušena ustanovení AZG ve spojení jednak s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 ze dne 15. března 2006 o harmonizaci některých předpisů v sociální oblasti týkajících se silniční dopravy, o změně nařízení Rady (EHS) č. 3821/85 a (ES) č. 2135/98 a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3820/85 (Úř. věst. 2006, L 102, s. 1), ve znění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 165/2014 ze dne 4. února 2014 (Úř. věst. 2014, L 60, s. 1), a jednak s některými ustanoveními nařízení č. 165/2014.
- 17 RE zejména nenaplánovala pracovní dobu S. R., jednoho z řidičů zaměstnaných společností H.Z., tak, aby mu umožnila dodržet denní dobu řízení stanovenou nařízením č. 561/2006, ve znění nařízení č. 165/2014, ani nezajistila, aby S. R. dodržoval povinnosti týkající se používání tachografu, které jsou stanoveny v nařízení č. 165/2014, zejména pokud jde o povinnost zadat určité informace na kartu řidiče pomocí zařízení k ručnímu zadávání, přičemž posledně uvedené porušení představuje velmi závažné porušení ve smyslu přílohy III směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/22/ES ze dne 15. března 2006 o minimálních podmínkách pro

provedení nařízení Rady (EHS) č. 3820/85 a (EHS) č. 3821/85 o předpisech v sociální oblasti týkajících se činností v silniční dopravě a o zrušení směrnice Rady 88/599/EHS (Úř. věst. 2006, L 102, s. 35).

- 18 V době, kdy došlo k předmětnému jednání, byla společnost H.Z. držitelem koncese pro mezinárodní nákladní dopravu. Její jednatel ve smyslu obchodního práva byl současně odpovědným zástupcem pro dopravu. RE nebyla ani odpovědným zástupcem pro dopravu ani zmocněncem oprávněným zastupovat H.Z. vůči třetím osobám. RE neměla ani rozhodující vliv na řízení společnosti H.Z.
- 19 Kromě toho v době zahájení trestně-správního řízení, které vedlo k přijetí sporného rozhodnutí, obsahoval trestní rejstřík RE 113 pravomocných odsouzení, z nichž se nejméně 65 týkalo porušení unijního práva, k nimž došlo v rámci společnosti H.Z. jakožto podniku silniční dopravy. Dobrá pověst této společnosti jakožto podniku silniční dopravy nebyla nikdy přezkoumána ve světle těchto protiprávních jednání.
- 20 Rozsudkem ze dne 29. května 2020 předkládající soud Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (Zemský správní soud spolkové země Dolní Rakousko, Rakousko) zrušil sporné rozhodnutí z důvodu pochybností o slučitelnosti § 9 odst. 2 poslední věty VStG s nařízením č. 1071/2009. Uvedený soud měl za to, že vnitrostátní ustanovení, o která jde v původním řízení, nemohou sloužit jako právní základ pro sankce uložené RE, jelikož správní řízení, v jehož rámci byly tyto sankce přijaty, neumožňovalo provést kontrolu dobré pověsti společnosti H.Z., a tudíž jí případně uložit sankce. Předkládající soud byl toho názoru, že v případě uložení sankce RE nemůže být za tytéž skutky sankcionována žádná jiná osoba.
- 21 Předkládající soud zejména nejprve uvedl, že podle článku 22 nařízení č. 1071/2009 musí členské státy přijmout veškerá opatření nezbytná k zajištění toho, aby sankce stanovené za porušení tohoto nařízení, mezi něž patří odnětí povolení k výkonu povolání podnikatele v silniční dopravě v případě ztráty dobré pověsti podle článku 6 uvedeného nařízení, byly účinné, přiměřené a odrazující. Existence sankce za závažné porušení pravidel unijního práva týkajících se doby řízení a doby odpočinku řidičů představuje podle jeho názoru jednu ze skutečností, které mohou vést ke konstatování ztráty dobré pověsti. Podle předkládajícího soudu z toho plyne, že dotčené trestně-správní řízení představuje „opatření“ ve smyslu uvedeného článku 22 nařízení č. 1071/2009.
- 22 Předkládající soud dále uvedl, že odpovědný zástupce ve smyslu § 9 odst. 2 poslední věty VStG není „dotčenou osobou, kterou může členský stát stanovit“, ve smyslu čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 1071/2009. Vnitrostátní ustanovení relevantní pro účely takového stanovení, a sice § 5 odst. 2 zákona o přepravě zboží, ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení, a § 91 odst. 2 živnostenského řádu, ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení, se vztahují pouze na držitele živnostenského oprávnění a osoby, které mají rozhodující vliv na provoz podniku, a sice v případě takové společnosti s ručením omezeným, jako je H.Z., na jednatele ve smyslu obchodního práva nebo většinového společníka společnosti. Na základě výše uvedených ustanovení vnitrostátního práva nemohou sankce, které byly odpovědným zástupcům ve smyslu § 9 odst. 2 poslední věty VStG uloženy za taková velmi vážná porušení ustanovení unijního práva týkajících se doby řízení a doby odpočinku řidičů, jako jsou porušení vytýkaná RE, poškodit dobrou pověst dotčeného podniku silniční dopravy, a v důsledku toho nejsou takové sankce zohledňovány při posuzování dobré pověsti tohoto podniku ani nevedou ke kontrole takové dobré pověsti.

- 23 Předkládající soud byl konečně toho názoru, že výsledek, ke kterému vede použití vnitrostátního práva, je v rozporu s cílem sledovaným čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1071/2009 a v rozporu s požadavky článku 22 tohoto nařízení neumožňuje zajistit odrazující účinek vnitrostátních ustanovení, která se týkají kontroly dobré pověsti dopravního podniku a souvisejí s trestním řízením.
- 24 Uvedený soud měl v podstatě za to, že ve věci, která mu byla předložena, je jedinou možností, jak zaručit soulad trestně-správního řízení s unijním právem, neuložit RE sankci, která neumožňuje tohoto cíle dosáhnout, a nepoužít tak § 9 odst. 2 VStG.
- 25 Rozsudkem ze dne 21. července 2021 Verwaltungsgerichtshof (Správní soud, Rakousko) zrušil rozsudek Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (zemský správní soud spolkové země Dolní Rakousko) a měl za to, že předkládajícímu soudu nepřisluší přezkoumávat, zda byla sankce uložena RE takovým způsobem, že vede k závazné kontrole dobré pověsti na základě ustanovení nařízení č. 1071/2009.
- 26 Verwaltungsgerichtshof (Správní soud) nejprve rozhodl, že posouzení předkládajícího soudu, podle kterého v případě porušení ustanovení vnitrostátního práva týkajících se doby řízení a doby odpočinku řidičů může být trestně odpovědným shledán pouze jednatel ve smyslu obchodního práva, a nikoli odpovědný zástupce jmenovaný podle § 9 odst. 2 VStG, nevyplývá z nařízení č. 1071/2009. Verwaltungsgerichtshof (Správní soud) uvedl, že pokud jde o tato porušení, je třeba vycházet ze zásady trestní odpovědnosti zaměstnavatele nebo odpovědného zástupce.
- 27 Uvedený soud dále rozhodl, že posouzení provedené Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (Zemský správní soud spolkové země Dolní Rakousko), podle kterého skutečnost, že je sankce uložena pouze odpovědnému zástupci, neumožňuje odejmout dotčenému podniku silniční dopravy oprávnění k výkonu povolání podnikatele v silniční dopravě z titulu účinné sankce ve smyslu článku 22 nařízení č. 1071/2009, není pro účely řízení v projednávané věci relevantní, neboť dané řízení se takového odnětí netýká.
- 28 Verwaltungsgerichtshof (Správní soud) konečně dodal, že čl. 6 odst. 1 druhý pododstavec nařízení č. 1071/2009 nejenže nevyklučuje, ale naopak zřejmě naznačuje, že v rámci takového postupu odnětí mají být zohledněny i sankce uložené odpovědným zástupcům jakožto „dotčeným osobám stanoveným členským státem“, jak je v projednávaném případě učiněno v § 9 VStG.
- 29 Předkládající soud, kterému byla věc vrácena k rozhodnutí o dotčeném trestně-správním řízení poté, co Verwaltungsgerichtshof (Správní soud) jeho rozsudek ze dne 29. května 2020 zrušil, má stále stejné pochybnosti vyjádřené v uvedeném rozsudku, pokud jde o slučitelnost § 9 odst. 2 poslední věty VStG s nařízením č. 1071/2009.
- 30 Za těchto podmínek se Landesverwaltungsgericht Niederösterreich (Zemský správní soud spolkové země Dolní Rakousko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Má být unijní právo vykládáno v tom smyslu, že je s ním slučitelné vnitrostátní ustanovení, které osobám, jež nesou trestní odpovědnost za dopravní podnik, umožňuje přenést svou odpovědnost za velmi vážná porušení pravidel Společenství upravujících dobu řízení a dobu odpočinku řidičů na fyzickou osobu na základě vzájemné dohody, jestliže v důsledku tohoto přenesení nedojde ke

kontrole dobré pověsti ve smyslu nařízení č. 1071/2009, která je podle vnitrostátních ustanovení stanovena pouze pro případ, že je sankce uložena osobě, která nesla trestní odpovědnost a přenesla ji na jiného?“

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 31 Všichni zúčastnění, kteří Soudnímu dvoru předložili písemná vyjádření, zpochybňují přípustnost žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.
- 32 Nejprve je třeba uvést, že všichni tito zúčastnění tvrdí, že původní trestně-správní řízení není řízením uvedeným v čl. 6 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1071/2009, jelikož jeho předmětem není kontrola dobré pověsti společnosti H.Z., ale přezkum legality rozhodnutí, kterým se RE ukládají pokuty za porušení AZG. Výklad nařízení č. 1071/2009, který požaduje předkládající soud, tudíž podle jejich názoru nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení nebo se týká hypotetického problému.
- 33 RE je toho názoru, že hypotetická povaha otázky položené předkládajícím soudem vyplývá rovněž ze skutečnosti, že porušení, která jsou jí vytykána, nejsou uvedena v seznamu nejzávažnějších porušení podle čl. 6 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1071/2009, která jsou uvedena v příloze IV tohoto nařízení, takže v každém případě zjevně není splněna podmínka, které podléhá možnost vnitrostátních orgánů zahájit řízení, jež umožňuje ověřit, zda ztráta dobré pověsti představuje nepřiměřený následek podle tohoto ustanovení.
- 34 Dále rakouská vláda zpochybňuje výklad vnitrostátního práva provedený předkládajícím soudem, podle kterého odpovědní zástupci ve smyslu § 9 odst. 2 poslední věty VStG nepatří do kategorií osob, jejichž chování může poškodit dobrou pověst podniku. Podle rakouské vlády je tento výklad, na němž je založena předběžná otázka, v rozporu s judikaturou Verwaltungsgerichtshof (Správní soud), z níž vyplývá, že takoví odpovědní zástupci jsou „dotčenými osobami stanovenými tímto členským státem“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 1071/2009, a je tedy nesprávný.
- 35 Konečně Komise se dovolává nejednoznačné povahy žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce a nesplnění požadavků týkajících se obsahu takové žádosti, které jsou uvedeny v článku 94 jednacího řádu Soudního dvora.
- 36 Nejprve je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy založené článkem 267 SFEU pouze věcí vnitrostátního soudu, před kterým probíhá původní řízení a který musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, jež bude vydáno, aby s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání svého rozsudku, tak relevanci otázek, které klade Soudnímu dvoru. Týkají-li se tedy položené otázky výkladu unijního práva, je Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudek ze dne 31. ledna 2023, Puig Gordi a další, C-158/21, EU:C:2023:57, bod 50 a citovaná judikatura).
- 37 Na takové otázky se totiž vztahuje domněnka relevance. Soudní dvůr může odmítnout rozhodnout o těchto otázkách mimo jiné pouze tehdy, nejsou-li dodrženy požadavky na obsah žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, které jsou uvedeny v článku 94 jednacího řádu, nebo pokud je zjevné, že výklad nebo posouzení platnosti pravidla Evropské unie, o které vnitrostátní

soud žádá, nemají žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení nebo jestliže se jedná o hypotetický problém [rozsudek ze dne 22. září 2022, Vicente (Žaloba na zaplacení odměny advokáta), C-335/21, EU:C:2022:720, bod 46 a citovaná judikatura].

- 38 Zprv je třeba mít za to, že předkládající soud dostatečně jasně a přesně uvedl skutkové a právní okolnosti charakterizující spor v původním řízení, které jsou připomenuty v bodech 15 až 29 tohoto rozsudku a na kterých je založena otázka položená Soudnímu dvoru, důvody, na základě kterých má pochybnosti o výkladu nařízení č. 1071/2009, zejména – jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí – článku 22 tohoto nařízení ve spojení s jeho článkem 6, a vztah, který spatřuje mezi těmito ustanoveními unijního práva a § 9 odst. 2 poslední větou VStG, který je podle jeho názoru použitelný na spor v původním řízení.
- 39 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce tudíž splňuje požadavky stanovené v článku 94 jednacího řádu.
- 40 Pokud jde zadruhé o tvrzení týkající se hypotetické povahy předběžné otázky a neexistence vztahu mezi výkladem článků 6 a 22 nařízení č. 1071/2009, o který žádá předkládající soud, a realitou nebo předmětem sporu v původním řízení, je třeba na prvním místě podotknout, že čl. 22 odst. 1 tohoto nařízení ukládá členským státům povinnost přijmout opatření nezbytná pro zajištění toho, aby porušení ustanovení uvedeného nařízení byla sankcionována účinným, přiměřeným a odrazujícím způsobem.
- 41 Jak přitom vyplývá z čl. 1 odst. 1 nařízení č. 1071/2009, ve spojení s jeho čl. 3 odst. 1, přístup podniku k povolání podnikatele v silniční dopravě a výkon tohoto povolání tímto podnikem podléhají splnění několika požadavků, mezi něž patří dobrá pověst podniku. Z toho plyne, že výkon tohoto povolání podnikem, který nesplňuje tento požadavek, představuje porušení nařízení č. 1071/2009, které musí být členskými státy sankcionováno v souladu s článkem 22 tohoto nařízení.
- 42 Kromě toho, jak vyplývá z čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1071/2009, mezi skutečnosti, které mohou poškodit dobrou pověst podniku a vést případně ke ztrátě takové dobré pověsti, patří odsouzení za závažnou trestnou činnost a sankce uložené za vážné porušení pravidel unijního práva uvedených v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci písm. b) nařízení č. 1071/2009.
- 43 Členské státy proto za účelem zajištění, aby zpochybnění dobré pověsti dopravního podniku, které by mohlo vyplynout z nedodržení těchto pravidel unijního práva tímto podnikem, bylo sankcionováno účinným, přiměřeným a odrazujícím způsobem a byly tak splněny povinnosti, které pro ně vyplývají z čl. 6 odst. 1 a článku 22 nařízení č. 1071/2009, musí zejména zaručit, že vážná porušení uvedených pravidel unijního práva v rámci uvedeného podniku budou stíhána a sankcionována, a to tak, že za tímto účelem přijmou nezbytná ustanovení, jako jsou zejména ustanovení týkající se trestní odpovědnosti za uvedená porušení.
- 44 Ustanovení § 9 odst. 2 poslední věty VStG, použitelné na spor v původním řízení, přitom mezi taková ustanovení patří, jelikož – jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí – toto ustanovení opravňuje podnik silniční dopravy určit osobu jakožto zástupce odpovědného za dodržování pravidel unijního práva týkajících se doby řízení a doby odpočinku řidičů zaměstnaných tímto podnikem a takové určení má za následek přenesení trestní odpovědnosti za porušení těchto pravidel v rámci uvedené společnosti na takto určeného zástupce.

- 45 Na druhém místě je třeba uvést, že – jak rovněž vyplývá z předkládacího rozhodnutí – k předkládajícímu soudu byla podána žaloba, která se týká legality sporného rozhodnutí a v jejím rámci musí podle svého názoru přezkoumat v souladu s vnitrostátním právem toto rozhodnutí v plném rozsahu a rozhodnout zejména o trestnosti jednání vytýkaného žalobkyni v původním řízení. Legalita sporného rozhodnutí tak závisí zejména na tom, zda je použití § 9 odst. 2 poslední věty VStG v projednávaném případě v souladu s článkem 22 nařízení č. 1071/2009 ve spojení s jeho článkem 6. Při uplatnění § 9 odst. 2 poslední věty VStG na spor v původním řízení totiž může být za dotčená porušení trestně odpovědná pouze žalobkyně v původním řízení, když vnitrostátní právo vylučuje, aby chování této osoby mohlo být zohledněno pro účely určení, zda dotčená společnost splňuje požadavek dobré pověsti.
- 46 Uplatnění § 9 odst. 2 poslední věty VStG v projednávaném případě a závěr, že žalobkyně v původním řízení je trestně odpovědná, by tudíž mohly mít vliv na možnost zohlednit dotčená porušení za účelem kontroly dobré pověsti uvedené společnosti, která je uvedena zejména v čl. 6 odst. 2 nařízení č. 1071/2009, a uložení případných sankcí souvisejících s absencí dobré pověsti, které jsou uvedeny zejména v článku 22 tohoto nařízení.
- 47 Není proto zjevné, že by výklad unijního práva požadovaný předkládajícím soudem neměl žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení nebo že by otázka položená předkládajícím soudem byla hypotetická.
- 48 V tomto ohledu je irelevantní okolnost uplatňovaná RE, že skutky, které jsou jí vytýkány v původním řízení, nejsou uvedeny na seznamu porušení uvedených v příloze IV nařízení č. 1071/2009, jelikož – jak vyplývá z bodů 40 až 46 tohoto rozsudku – vazba mezi články 22 a 6 nařízení č. 1071/2009 a § 9 odst. 2 poslední větou VStG, který je použitelný ve sporu v původním řízení, nezávisí na tom, zda jsou porušení, o která jde v původním řízení, uvedena na daném seznamu.
- 49 Zatřetí je třeba připomenout, že jestliže Soudní dvůr odpovídá na předběžné otázky, přísluší mu, aby vzal v rámci rozdělení pravomocí mezi soudy Unie a vnitrostátními soudy v úvahu takový skutkový a právní kontext, do něhož jsou tyto otázky zasazeny, jak je vymezen předkládacím rozhodnutím (rozsudek ze dne 2. dubna 2020, *Coty Germany*, C-567/18, EU:C:2020:267, bod 21 a citovaná judikatura). Soudnímu dvoru zejména nepřísluší posuzovat výklad ustanovení vnitrostátního práva ani rozhodovat, zda je jejich výklad provedený vnitrostátním soudem správný (rozsudek ze dne 26. září 2013, *Texdata Software*, C-418/11, EU:C:2013:588, bod 28 a citovaná judikatura).
- 50 Z toho plyne, že Soudní dvůr musí vycházet z výkladu vnitrostátního práva, který provedl předkládající soud stran nezohlednění porušení, za něž nesou odpovědnost odpovědní zástupci podle § 9 odst. 2 poslední věty VStG, pro účely čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 1071/2009, a ze kterého vychází otázka položená uvedeným soudem.
- 51 Tvrzení rakouské vlády týkající se nesprávnosti takového výkladu tedy nemá vliv na přípustnost této otázky.
- 52 Z výše uvedeného vyplývá, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je přípustná.

K předběžné otázce

- 53 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda článek 22 nařízení č. 1071/2009, ve spojení s jeho čl. 6 odst. 1, musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, na základě které osoba, jež je trestně odpovědná za porušení v rámci podniku silniční dopravy a jejíž chování je zohledňováno pro účely posouzení dobré pověsti tohoto podniku, může určit jinou osobu jako zástupce odpovědného za dodržování ustanovení unijního práva, pokud jde o dobu řízení a dobu odpočinku řidičů, a přenést tak na tuto posledně uvedenou osobu trestní odpovědnost za porušení těchto ustanovení unijního práva, pokud vnitrostátní právo neumožňuje zohlednit porušení takto přičítaná uvedenému zástupci za účelem posouzení, zda dopravní podnik splňuje požadavek dobré pověsti.
- 54 Na prvním místě je třeba poznamenat, že jak vyplývá z bodů 1, 2 a 4 odůvodnění nařízení č. 1071/2009, cílem tohoto nařízení je modernizovat pravidla pro přístup k povolání podnikatele v silniční dopravě tak, aby bylo zajištěno jednotnější a účinnější uplatňování těchto pravidel v členských státech, a to za účelem dosažení vyšší úrovně odborné způsobilosti podnikatelů v silniční dopravě, racionalizace trhu a zlepšení kvality poskytovaných služeb v zájmu podnikatelů v silniční dopravě, jejich zákazníků a hospodářství jako celku a rovněž větší bezpečnosti silničního provozu.
- 55 Mezi požadavky pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě, které jsou uvedeny v článku 3 nařízení č. 1071/2009, patří požadavek dobré pověsti, jehož podmínky jsou upřesněny v článku 6 tohoto nařízení.
- 56 V tomto ohledu z čl. 6 odst. 1 prvního pododstavce nařízení č. 1071/2009 vyplývá, že členským státům přísluší určit podmínky, které musí podniky splnit, aby vyhověly požadavku dobré pověsti. Unijní normotvůrce však v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci tohoto nařízení stanovil minimální podmínky, které musí tento požadavek zahrnovat a mezi něž podle písm. b) tohoto ustanovení patří neexistence odsouzení za závažnou trestnou činnost či neuložení sankcí podniku nebo odpovědnému zástupci pro dopravu za vážné porušení takových pravidel unijního práva uvedených v tomto písmeně, jako jsou pravidla týkající se doby řízení a doby odpočinku řidičů.
- 57 Dále je třeba uvést, že podle čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 1071/2009 musí členské státy při zjišťování, zda podnik splnil požadavek dobré pověsti, zvážit chování podniku, jeho odpovědných zástupců pro dopravu a jakékoli jiné dotčené osoby, kterou mohou uvedené členské státy stanovit. Toto ustanovení rovněž upřesňuje, že odkazy na odsouzení, sankce nebo porušení v tomto článku 6 zahrnují odsouzení, sankce či porušení vztahující se na samotný podnik, jeho odpovědného zástupce pro dopravu a jakoukoli jinou dotčenou osobu, kterou může členský stát stanovit.
- 58 Z toho plyne, že dodržování pravidel uvedených v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci písm. b) nařízení č. 1071/2009 podnikem silniční dopravy při výkonu jeho dopravních činností je jednou z podmínek, které musí splnit, aby vyhověl požadavku dobré pověsti.
- 59 Tento požadavek má tedy zabránit tomu, aby podniky silniční dopravy, které nedbají mimo jiné na dodržování pravidel bezpečnosti silničního provozu a sociálních předpisů, působily na vnitřním trhu, a ohrožovaly tím cíl sledovaný nařízením č. 1071/2009, jak je uveden v bodě 54 tohoto rozsudku.

- 60 Dobrá pověst podniku silniční dopravy závisí mimoto na tom, že jeho odpovědní zástupci za dopravu nejsou odsouzeni za závažnou trestnou činnost ani jim nejsou uloženy sankce za vážné porušení pravidel unijního práva uvedených v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci písm. b) nařízení č. 1071/2009.
- 61 Tato podmínka odpovídá jak účelu sledovanému požadavkem dobré pověsti, tak cíli sledovanému tímto nařízením, jelikož má zejména zabránit tomu, aby řízení činnosti těchto podniků, zejména oblastí činností, na které se vztahují uvedená pravidla unijního práva, příslušelo osobám, které byly odsouzeny za takovou závažnou trestnou činnost nebo kterým byly uloženy takové sankce, aby se snížilo riziko, že toto povolání budou vykonávat dopravní podniky, které nedbají svých povinností ve smyslu uvedeném v bodě 59 tohoto rozsudku.
- 62 A konečně, dobrá pověst podniku silniční dopravy závisí rovněž na tom, že jakákoli jiná dotčená osoba, kterou mohou členské státy stanovit, není odsouzena za závažnou trestnou činnost ani jí nejsou uloženy sankce za vážné porušení pravidel unijního práva uvedených v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci písm. b) nařízení č. 1071/2009.
- 63 Pojem „dotčené osoby“, které může členský stát stanovit, uvedený v čl. 6 odst. 1 druhém pododstavci nařízení č. 1071/2009, není definován v tomto nařízení ani nepřímým odkazem na vnitrostátní právo členských států. Uvedený pojem musí být tudíž považován za autonomní pojem unijního práva, který musí být na území Unie vykládán jednotně a s přihlédnutím nejen ke znění tohoto ustanovení, ale i ke kontextu, do něhož zapadá, a cílům sledovaným právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudek ze dne 22. prosince 2022, EUROAPTIEKA, C-530/20, EU:C:2022:1014, bod 31 a citovaná judikatura).
- 64 Ze samotného znění a systematiky čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1071/2009 v tomto ohledu vyplývá, že „dotčené osoby“ ve smyslu druhého pododstavce tohoto ustanovení patří do kategorií osob, jejichž chování musí být zváženo při posuzování, zda dopravní podnik splňuje požadavek dobré pověsti uvedený v čl. 3 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení. Odsouzení těchto osob za závažnou trestnou činnost a sankce, které jsou jim uloženy za vážná porušení pravidel unijního práva uvedených v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci uvedeného nařízení, proto mohou poškodit dobrou pověst uvedeného podniku stejně jako odsouzení samotného podniku nebo jeho odpovědných zástupců pro dopravu za závažnou trestnou činnost a sankce, které jim byly za tato porušení uloženy.
- 65 S ohledem na účel sledovaný požadavkem dobré pověsti, jak bylo uvedeno v bodech 59 a 61 tohoto rozsudku, je přitom třeba mít za to, že pod pojem „dotčené osoby“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 1071/2009 spadají jiné osoby než odpovědní zástupci pro dopravu, které nesou odpovědnost za řízení oblastí činností, na které se vztahují pravidla unijního práva uvedená v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci písm. b) tohoto nařízení, a které musí v důsledku toho zajistit dodržování těchto pravidel při výkonu těchto činností a v případě porušení uvedených předpisů nést trestní odpovědnost.
- 66 Pokud tudíž členský stát na základě takové vnitrostátní právní úpravy, jako je § 9 odst. 2 VStG, umožňuje podnikům silniční dopravy určit jiné osoby než odpovědné zástupce pro dopravu jako zástupce odpovědné za řízení oblastí činností uvedených v předchozím bodě, je třeba mít za to, že tento členský stát tím stanovil takovou kategorii zástupců jakožto „dotčené osoby“ pro účely čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 1071/2009, jejichž chování je třeba zvážit při posuzování dobré pověsti uvedených podniků.

- 67 Na druhém místě, jak bylo uvedeno v bodech 40 a 41 tohoto rozsudku, čl. 22 odst. 1 nařízení č. 1071/2009 ukládá členským státům povinnost přijmout opatření nezbytná k tomu, aby byly účinným, přiměřeným a odrazujícím způsobem sankcionovány podniky silniční dopravy, které nesplňují požadavek dobré pověsti.
- 68 Mezi tyto sankce patří zejména, jak vyplývá z odstavce 2 tohoto článku 22, pozastavení povolení k výkonu povolání podnikatele v silniční dopravě, odnětí tohoto povolení a prohlášení odpovědného zástupce pro dopravu nezpůsobilým.
- 69 Vzhledem k tomu, že dobrá pověst dopravních podniků závisí mimo jiné na neexistenci odsouzení za trestnou činnost nebo sankcí za nedodržení pravidel uvedených v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci písm. b) nařízení č. 1071/2009 při výkonu jejich dopravních činností, musí členské státy za účelem splnění požadavků stanovených v článku 22 uvedeného nařízení zejména zajistit, aby trestní odpovědnost za vážná porušení těchto pravidel v rámci takového podniku byla stanovena takovým způsobem, aby nebránila sankcionovat účinným, přiměřeným a odrazujícím způsobem ztrátu dobré pověsti, která by mohla vyplývat z takových porušení.
- 70 Jeví se však, že vnitrostátní právní úprava, o kterou jde v původním řízení, umožňuje podniku silniční dopravy určit někoho jako zástupce odpovědného za dodržování pravidel unijního práva uvedených v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci písm. b) nařízení č. 1071/2009, že toto určení zahrnuje přenesení trestní odpovědnosti za porušení těchto pravidel unijního práva při výkonu činností silniční dopravy tohoto podniku na tuto osobu a že vnitrostátní právo brání tomu, aby bylo chování takto určené osoby zohledněno za účelem posouzení, zda uvedený podnik splňuje požadavek dobré pověsti stanovený v čl. 3 odst. 1 písm. b) nařízení č. 1071/2009.
- 71 Důsledkem toho je, že se má za to, že vážná porušení uvedených pravidel, k nimž došlo v uvedeném podniku po takovém určení, nepoškozují dobrou pověst dotyčného podniku.
- 72 Ačkoli totiž takto určená osoba nese odpovědnost za řízení oblastí činností, na které se vztahují stejná pravidla, a spadá tedy do kategorie „dotčených osob stanovených členským státem“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce nařízení č. 1071/2009, odsouzení za závažnou trestnou činnost a sankce uložené za tato porušení nikdy nepovedou k řízení o kontrole dobré pověsti dotyčného podniku podle článku 6 tohoto nařízení, ani nebudou zohledněny při kontrolách, které musí příslušné orgány provádět podle článku 12 uvedeného nařízení za účelem ověření, že podniky oprávněné k výkonu povolání podnikatele v silniční dopravě stále plní požadavky stanovené v článku 3 téhož nařízení.
- 73 Taková porušení bez ohledu na počet a závažnost nikdy nepovedou ke ztrátě takové dobré pověsti, a v důsledku toho ani k odnětí nebo pozastavení oprávnění k výkonu povolání podnikatele v silniční dopravě.
- 74 Taková vnitrostátní právní úprava, o jakou se jedná v původním řízení, proto v rozporu s článkem 22 nařízení č. 1071/2009 brání tomu, aby byla zpochybněna dobrá pověst podniků silniční dopravy a aby byly vůči nim přijaty sankce, ačkoli se osoby, které musí být ve vztahu k těmto podnikům považovány za „dotčené osoby“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 druhého pododstavce tohoto nařízení, dopustily vážných porušení pravidel unijního práva uvedených v čl. 6 odst. 1 třetím pododstavci písm. b) uvedeného nařízení.

75 S ohledem na výše uvedené je třeba na položenou otázku odpovědět, že článek 22 nařízení č. 1071/2009, ve spojení s jeho čl. 6 odst. 1, musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, na základě které osoba, jež je trestně odpovědná za porušení v rámci podniku silniční dopravy a jejíž chování je zohledňováno pro účely posouzení dobré pověsti tohoto podniku, může určit jinou osobu jako zástupce odpovědného za dodržování ustanovení unijního práva, pokud jde o dobu řízení a dobu odpočinku řidičů, a přenést tak na tuto posledně uvedenou osobu trestní odpovědnost za porušení těchto ustanovení unijního práva, pokud vnitrostátní právo neumožňuje zohlednit porušení takto přičítaná uvedenému zástupci za účelem posouzení, zda uvedený podnik splňuje požadavek dobré pověsti.

K nákladům řízení

76 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Článek 22 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1071/2009 ze dne 21. října 2009, kterým se zavádějí společná pravidla týkající se závazných podmínek pro výkon povolání podnikatele v silniční dopravě a zrušuje směrnice Rady 96/26/ES, ve znění nařízení Rady (EU) č. 517/2013 ze dne 13. května 2013, ve spojení s čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1071/2009, v pozměněném znění,

musí být vykládán v tom smyslu, že

brání vnitrostátní právní úpravě, na základě které osoba, jež je trestně odpovědná za porušení v rámci podniku silniční dopravy a jejíž chování je zohledňováno pro účely posouzení dobré pověsti tohoto podniku, může určit jinou osobu jako zástupce odpovědného za dodržování ustanovení unijního práva, pokud jde o dobu řízení a dobu odpočinku řidičů, a přenést tak na tuto posledně uvedenou osobu trestní odpovědnost za porušení těchto ustanovení unijního práva, pokud vnitrostátní právo neumožňuje zohlednit porušení takto přičítaná uvedenému zástupci za účelem posouzení, zda uvedený podnik splňuje požadavek dobré pověsti.

Podpisy.